

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Terveet tilat 2028

Sisäilmastoseminaari

15.3.2018

Hallitusneuvos
Marika Paavilainen
Maaliskuu 2018

Hankkeet – kohti yhteistä tavoitetta

Eduskunnan kirjelmä

rakennusten kosteus- ja homeongelmista
EK 5/2013 vp
ja siinä edellytetyt toimenpiteet

Yhteistyö jatkuu yli vaalikausien

Kansallisen sisäilmaohjelman valmistelu

Toteuttaa osaltaan Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmaa

Pääministeri Sipilän hallituksen kärkihankkeet

”Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta”

”Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin”

”Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi”

Valtakunnallinen **Kosteus- ja hometalkoot** -toimenpideohjelma vuosina 2009–2016

Toimeenpano jatkuu ja tehostuu

AVATER-hanke
Avaimet terveelliseen ja turvalliseen rakennukseen on ollut hyvää taustaa 2016

Yhteenvetoraportti **VN TEAS VNK, 44/2017**

Kuntien rakennuskannan kehitys- ja säästöpotentiaali -hanke
VNTEAS 5/2018, 5.2.2018

Terveet tilat 2028 jatkaa tästä selvittämällä kuntien käytössä olevia resursseja toteuttaa ratkaisuja

TOIMI – Perusturvan ja toimeliaisuuden kokonaisuudistus
28.9.2017 – 28.2.2019

On osa ratkaisua

LÄHTÖKOHTA

Sisäilmaongelmat koskevat useita rakennuksia ja lukuisia ihmisiä

Rakennuksen käyttötarkoitus	Osuus kerrosalasta, %	Altistuvien määrä	Arviot kosteusvaurioiden korjauskustannuksista, milj. €
Koulut ja päiväkodit	12–18	172 000 - 259 000	212 – 318
Hoitolaitokset	20 - 26	36 000 - 46 800 *	605 – 693
Toimistot	2,5 - 5	27 500 - 55 000	46 – 92

* Ei sisällä potilaiden / asukkaiden määrää

Lähde: Rakennusten kosteus- ja homeongelmat, Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2012

Julkisten rakennusten sisäilmaongelmat aiheuttavat tällä hetkellä taloudellisten vaikutusten lisäksi myös ihmisten terveyteen, hyvinvointiin ja sosiaalisiin suhteisiin liittyviä ongelmia. Yksityisellä puolella tilanne on samankaltainen - tulemme etsimään ratkaisuja yhteistyössä.

PALAUTE

- Ehdotus sisältää tarpeelliset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi (enemmistö tätä mieltä); muutamassa lausunnossa ehdotettiin pikaisempaa korjausten aloittamista ja osassa taas lisää aikaa perusteellisimmille selvityksille
- Toimenpiteiden toteutusjärjestys toimiva – viestintään pitää panostaa
- Lisää panostusta muille sisäilmaa heikentäville tekijöille (VOCit, kemikaalit)

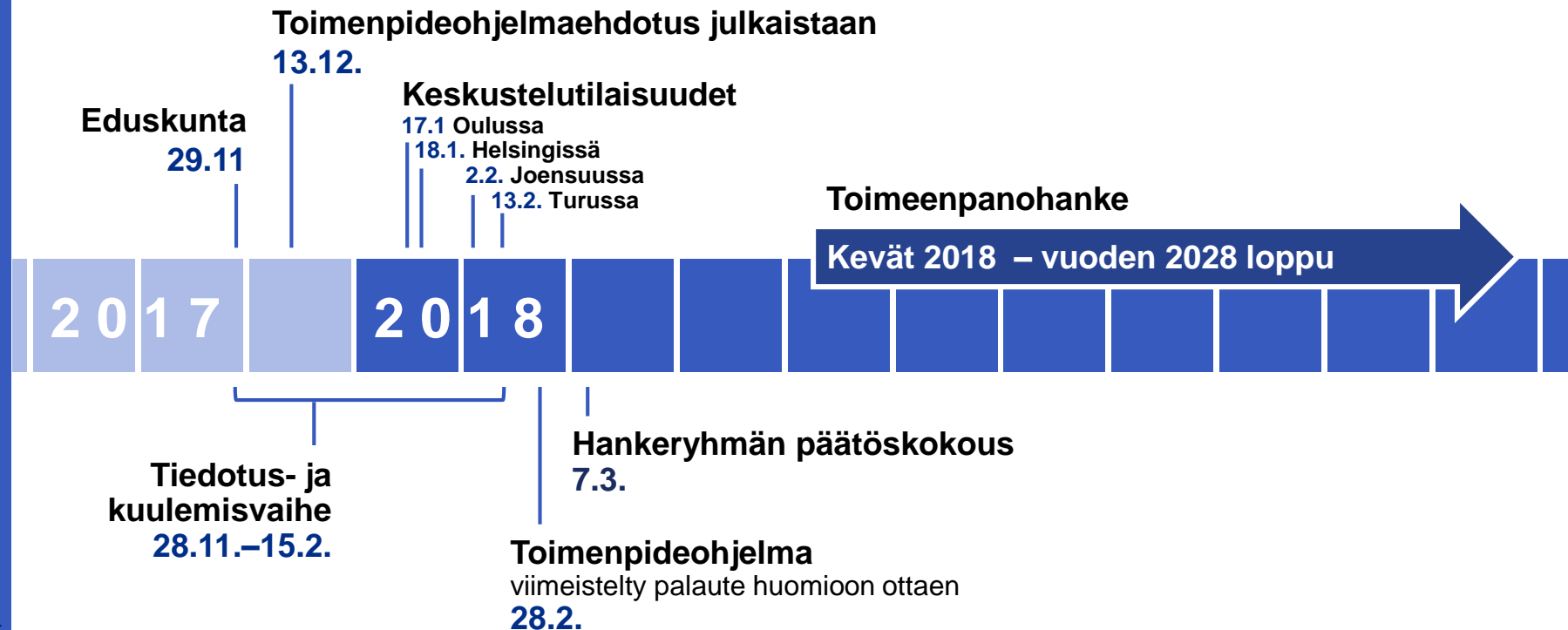
PALAUTEMÄÄRÄT

**Vuoro-
Vaikutus
jatkuu!**

- Keskustelutilaisuuksissa n 180 osallistujaa; verkossa taltioinneilla n 1000 näyttökertaa
- 100 lausuntoa tai kommenttia
- 1190 osallistui verkkoavoriiehen (Fountainpart.fi/terveetilat2028) ja käytti keskimäärin 20 min vastaamiseen
- Twitter **#TerveetTilat2028**
- posti terveet-tilat@vnk.fi

Terveet tilat 2028 -hankkeen aikataulu

Tavoitetila vuonna 2028

Terveet tilat –toimintamalli vakiintunut:

- Palvelutarvelähtöisen ja kestäväen kiinteistönpidon sekä rakennusten ennakoivan ylläpidon **käytännöt ovat vakiintuneet** kuntien toimintatavoiksi
- Sisäilmaongelmien **tunnistaminen, selvittäminen sekä niihin puuttuminen** kuuluvat hyvän kiinteistönhoidon arkeen

Tähän liittyen:

- **Oppilaitokset, päiväkodit,**

hoitolaitokset, varuskunnat ja muut julkiset rakennukset ovat terveelliset ja turvalliset käyttää – siitä riippumatta, kuka omistaa rakennuksen

- Sairastuneiden ja oireilevien auttamiseksi on käytössä sujuvat ja toimivat **hoitopolut itsehoidosta perusterveydenhuoltoon, erikoissairaanhoidon ja kuntoutukseen**
- Sisäilmasairaiden **sosiaaliturva** on selvitetty, mahdolliset puutteet tunnistettu ja korjattu.

Toimenpiteet

- Kohti kokonaisvaltaista rakennusten kunnan arviointia ja käyttäjien huomioon ottamista
 - Vuorovaikutus ja viestintä
 - Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
 - Rakentamiseen, kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon liittyvien prosessien vahvistaminen
 - Terveen rakentamisen hankinta- ja omistamispalvelujen vahvistaminen
- Osaamisen arviointi ja tarvittavat päivitykset
 - Ohjelman toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Seuraavat päivitykset toimeenpanon edetessä tarpeen mukaan

Terveet tilat 2018 - 2028

Vuosi	Toimeenpanon vaihe	Työn painopiste
2018	Esiselvitykset, ihmisille tuki	Viestintä; yhteistyön alku
2019	Hallituskauden raportointi / Uuden hallituksen päivitys	Esiselvitykset, pilotit, yhteistyö Kansallisen sisäilmaohjelman kanssa käyntiin
2020	Seuranta, indikaattorit	Terveet tilat 2028 –malli
2021	Seuranta, 2. päivitys, indikaattorit	Terveet tilat 2028 –malli
2022	Seuranta, indikaattorit, korjausvelka	Terveet tilat 2028 –malli
2023	Hallituskauden raportointi – korjausvelka lyhenee / Uuden hallituksen päivitys	Terveet tilat 2028 –malli
2024	Seuranta, indikaattorit, korjausvelka	Terveet tilat 2028 –malli
2025	Seuranta, 4. päivitys,	Terveet tilat 2028 –malli
2026	Toistettavat seurantatutkimukset käyntiin	Terveet tilat 2028 –malli vakiintumassa
2027	Hallituskauden raportointi, Uuden hallituksen päivitys	Terveet tilat 2028 –malli vakiintumassa
2028	Loppuraportti	Tulokset ja tekijät (kunnat ja kansalaisjärjestöt) näkyviin

Terveet tilat 2028

– 10 vuotta vuorovaikutusta, viestintää ja toimintaa

Terveet tilat 2028 –verkosto

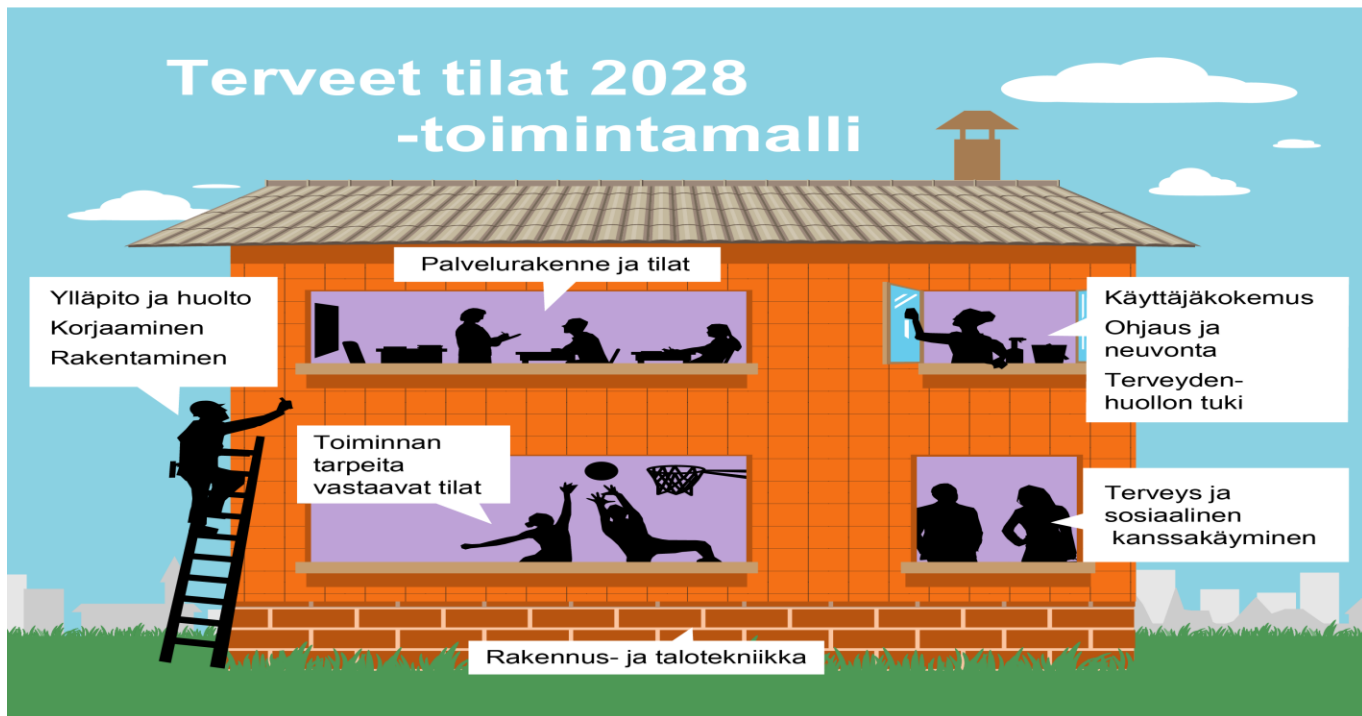
- viestinnän, vuorovaikutuksen ja tiedonvälityksen väline
- tulosten tekijät

Terveet tilat 2028 –hankeryhmä

- sidosryhmien edustus, aluehallinto ja kunnat, ministeriöt
- Verkkosivu ja päivitykset

Terveet tilat 2028 –johtoryhmä

- ministeriöiden (YM, STM, OKM, VNK ja VM) ylimmät virkamiehet; hallituksen edustus johtoryhmässä (pj); parlamentaarinen yhteistyö
- pääsihteeristö VNK:n yhteydessä linkki hankeryhmään ja verkostoon

Tavoite

Terveelliset,
turvalliset ja
toiminnalliset tilat ja
tyytyväiset käyttäjät

Toimintatapa

Moniammatillinen
yhteistyö ja viestintä

Edellytykset

Palveluverkkosuunnitelma
Kiinteistöstrategia
Huolto ja kunnossapito
Käyttäjien kuuleminen

Tarkistettava aina

Kosteus- ja
homeriskit
Muut mahdolliset
epäpuhtauslähteet

Toimenpiteet, joilla TT2028 -ohjelmakausi käynnistetään

Toimenpiteen numero	Toimenpiteen nimi
1.1.	Toimeenpano-organisaation asettaminen
2.1/ 3.1	Vuorovaikutus ja viestintä
1.2 /4.2.1 /4.1.1.	Hyvät kokemukset kaikkien käyttöön / strategisen kiinteistönhallinnan käytäntöjen kehittäminen
4.3.3	Rakentamisen kosteudenhallinta; ohjeistus ja koulutus
1.3 ja 1.4	Sisäilman laatu ja siihen liittyvät terveyshaitat yksityisessä ja julkisessa rakennuskannassa Suomessa ja vertailumaissa –selvitys
1.2 ja 5.1	TT2028 –toimintamallin kehittäminen / kuntien käytettävissä olevat keinot
5.3	Hankintamenettelyn kehittäminen kokoamalla hyviä kokemuksia sisäilmaratkaisuista, aloitus
1.8	Indikaattoreiden kehittäminen
6.1.	Osaamiskartoitus (koskee useita eri aloja)
3.2	Sisäilmasta oireilevien tuki ja neuvonta
3.6 3.7 3.8	Ihmisten työ- ja toimintakykyisyyden tukeminen, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintamallien kehittäminen (aloitus) sekä sosiaaliturvan kehittäminen

Tavoitteet, joita kohti etenemistä TT2028 –ohjelma seuraa

PÄÄTAVOITTEET	MITTARI(T)
Terveet tilat 2028 –toimintamalli käytössä kunnissa ja valtiolla (toimenpiteet luvuissa 1 ja 4)	Toimintamalli kehitetty; Kysely toimintamallin käytöstä kunnissa ja valtion omistamissa kiinteistöissä
Sisäilman laatu hallinnassa kaikissa kunnissa; valmiudet tunnistaa ongelmat ja ryhtyä toimiin ripeästi (toimenpiteet luvuissa 1 ja 4)	Kuntien rakennuskannan kehitys- ja säästöpotentiaali – hankkeen kyselyn (5/2018) toistaminen
Julkisen rakennuskannan korjausvelkataakka pienenee ja uuden korjausvelan syntyminen saadaan hallintaan ja kääntymään laskuun (toimenpiteet luvussa 1)	Kuntien rakennuskannan kehitys- ja säästöpotentiaali – hankkeen kyselyn (5/2018) toistaminen
Vastavuoroisuus ja viestintä (toimenpiteet luvussa 2)	Toimeenpanoa tukeva viestintäalusta on käytössä Viestintäsuunnitelman päivitykset
Oireilevien määrä vähenee ja hoito paranee (toimenpiteet luvussa 3)	Oireilevia auttava asiantuntijaverkosto rakennettu valtakunnallisesti; Toistetut kyselyt väestölle
Hankinta- ja omistamispalvelujen vaihtoehdot hallinnassa (toimenpiteet luvussa 5)	Kuntien rakennuskannan kehitys- ja säästöpotentiaali – hankkeen kysely (5/2018) toistaminen; Ulkopuolinen arviointi
Osaamisen vahvistaminen (toimenpiteet luvussa 6)	Kartoitus tehty ja ne otetaan huomioon koulutuksessa Kartoitusten tarkentaminen ja toistaminen
Toimenpideohjelman vaikuttavuutta seurataan, raportoidaan (toimenpiteet luvussa 7)	Ulkopuolinen arviointi; Sidosryhmäkyselyt

TAVOITE

Julkisten rakennusten
sisäilmaongelmien vähentäminen
ja ennaltaehkäisy

NÄISTÄ ALOITETAAN VUONNA 2018

- Sisäilmasta oireilevia **autetaan ja tuetaan**
- **Hyvistä kokemuksista ja toimintamalleista tiedotetaan**
 - Tiedot jaetaan kuntien ja valtion kiinteistönomistajan sovellettavaksi

